

Integraal Veiligheidsplan Apeldoorn 2015-2018

Voorwoord

Apeldoorn is een veilige gemeente en dat willen we graag zo houden. Immers een veilige leefomgeving is de basis om met elkaar plezierig te wonen, te werken en te recreëren. Kortom de basis voor de comfortabele gemeente die Apeldoorn graag wil zijn.

Wij staan in Apeldoorn voor een resultaatgerichte aanpak van veiligheid en leggen relaties met onder andere onderwijs, wonen en zorg. De aandacht voor de jeugd is essentieel. Via hen leggen we de basis voor een Veilig Apeldoorn in de toekomst. De integrale aanpak van veiligheid is een collegebrede verantwoordelijkheid omdat aansluiting wordt gezocht bij diverse beleidsterreinen.

Veiligheid is een verantwoordelijkheid van de hele samenleving. De gemeente is onmogelijk in staat om alleen die verantwoordelijkheid te dragen. We hebben de hulp nodig van alle relevante partners op het gebied van veiligheid. Naast de professionele veiligheidspartners zijn dat onder meer de inwoners, ondernemers, woningbouwcorporaties, scholen en zorginstellingen. Projecten als de buurtpreventieteams en Keurmerk Veilig Ondernemen, waarbij onze inwoners en ondernemers actief bijdragen aan de veiligheid in de gemeente, juich ik dan ook zeer toe.

Ik ben er van overtuigd dat lokaal maatwerk bijdraagt aan het vergroten van de veiligheid en de gevoelens van veiligheid in de gemeente. Veiligheidsproblemen kunnen alleen effectief aangepakt worden wanneer we rekening houden met de context waarin ze plaatsvinden. De veiligheidsaanpak wordt afgestemd op de lokale situatie. Dat blijkt het meest succesvol te zijn. De betrokkenheid van bewoners en bedrijven is het grootst bij problemen in hun directe omgeving.

Samen met onze partners spannen wij ons in voor het behoud van een veilig Apeldoorn.

Burgemeester van Apeldoorn
Drs. J.C.G.M Berends MPA

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1. Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Regierol Gemeente Apeldoorn.....	4
1.3 Totstandkoming IVA 2015-2018.....	5
1.4 Werkwijze IVA 2015-2018.....	6
1.5 Uitvoeringsplan IVA.....	6
1.6 Structuur van het IVA 2015-2018.....	6
2. Apeldoorn als veilige gemeente.....	8
3. Strategische visie en uitgangspunten.....	10
4. Context en veiligheidsthema's 2015-2018.....	11
4.1 Landelijke veiligheidsagenda 2015-2018.....	11
4.2 Veiligheidsstrategie 2015-2018 Oost-Nederland.....	11
4.3 Lokale veiligheidsthema's 2015-2018.....	11
4.4 Totaal overzicht landelijk-regionale-lokale prioriteiten.....	11
5. Veiligheidsthema's IVA 2015-2018.....	12
5.1 Sociale kwaliteit: overlast in de woonomgeving.....	12
5.2 Objectieve veiligheid.....	14
5.3 Jeugdcriminaliteit, loverboys en jeugdprostitutie.....	17
5.4 Georganiseerde criminaliteit.....	21
5.5. Veilig toerisme.....	22
Bijlage Totaal overzicht landelijk-regionale-lokale prioriteiten.....	24

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit is het Integraal Veiligheidsplan Apeldoorn 2015-2018 (hierna IVA). Dit plan bevat onder andere de ambities en de doelen die de gemeente Apeldoorn op het terrein van veiligheid samen met haar partners nastreeft in de periode 2015 tot en met 2018. Met het IVA wordt sturing gegeven aan de lokale veiligheid. Het IVA vult daarnaast ook de wettelijke verplichting in om minimaal eens in de vier jaar de doelen vast te stellen op het terrein van veiligheid.

Om de doelen voor de periode 2015-2018 vast te stellen is begin 2014 een veiligheidsanalyse Apeldoorn uitgevoerd. Hiermee is een beeld gegeven van de veiligheidssituatie in de gemeente Apeldoorn en de (on)veiligheidsgevoelens bij bewoners van Apeldoorn.

De algemene conclusie uit deze analyse is dat Apeldoorn een veilige gemeente is. Uiteraard komen uit de analyse nog wel specifieke veiligheidsthema's naar voren die in Apeldoorn de aandacht verdienen, wil Apeldoorn in de toekomst een veilige gemeente blijven.

De gemeenteraad heeft op basis van de veiligheidsanalyse op 3 juli 2014 bepaald dat Apeldoorn een veilige gemeente moet blijven en heeft gekozen voor een vijftal veiligheidsthema's voor de periode 2015-2018:

- Sociale kwaliteit: overlast in de woonomgeving
- Objectieve veiligheid, met name huiselijk geweld, woninginbraken, (woning)overvallen en straatroof
- Jeugdcriminaliteit, jeugdprostitutie en loverboys:
 - a) preventieve aanpak (aandacht voor sociale media/cyberpesten/groepsdruk, weerbaarheid van jongeren)
 - b) repressieve aanpak
- Georganiseerde criminaliteit, met name aanpak hennepsteelt, mensenhandel en OMG (outlaw motorcycle gangs)
- Veilig toerisme

Deze vijf veiligheidsthema's zijn met de betrokken interne en externe partners verder uitgewerkt in dit Integrale Veiligheidsplan Apeldoorn 2015-2018.

1.2 Regierol Gemeente Apeldoorn

De gemeente heeft de regie over het lokale integrale veiligheidsbeleid. Onder regie wordt hier verstaan:

Een bijzondere vorm van sturen die is gericht op de afstemming van actoren, hun doelen en handelingen tot een min of meer samenhangend geheel, met het oog op een bepaald resultaat (een definitie van Partners en Pröpper¹).

Het uiteindelijke resultaat dat voor ogen staat is Apeldoorn als comfortabele gemeente. Veiligheid is een randvoorwaarde om een comfortabele gemeente te kunnen zijn. Apeldoorn is op dit moment een veilige gemeente en wil dit in de toekomst blijven.

Samenwerking vanuit meerdere disciplines (multidisciplinair) en met meerdere partijen is noodzakelijk om tot een adequate aanpak te komen. Elke partij heeft immers haar kennis, expertise, informatie of netwerk, en door hier samen van elkaar gebruik te maken kan de aanpak van een probleem in positieve zin worden bevorderd.

In sommige gevallen heeft de gemeente daarbij een bepaalde mate van doorzettingsmacht², maar meestal komt het aan op verleiding. Er wordt samen gewerkt aan de oplossing van een lokaal probleem omdat alle partijen de meerwaarde hiervan inzien.

¹ De gemeente als regisseur, Lokale daadkracht mobiliseren, een uitgave van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, p. 9

² Potentie om eenzijdig medewerking van andere partijen af te dwingen, door middel van wettelijke mogelijkheden of financiële middelen.

Integrale veiligheid is het concept om veiligheidskwesties op een brede, integrale manier te benaderen. Om de regie op het veiligheidsbeleid te kunnen voeren, is een integraal veiligheidsplan onmisbaar.

1.3 Totstandkoming IVA 2015-2018

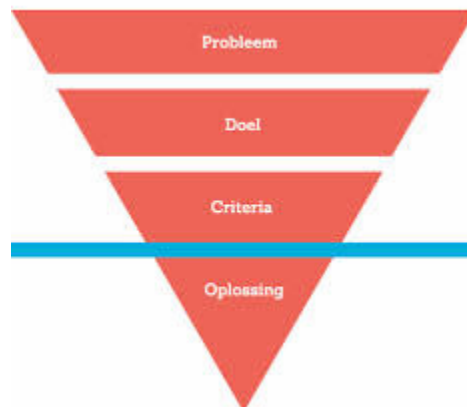
Samenwerking en afstemming met de verschillende partners is zoals gezegd essentieel. Bij de voorbereiding van het integrale veiligheidsplan zijn de stadsdeelplatformen en dorps- en wijkraden actief betrokken. De bewoners van Apeldoorn zijn tevens via het Veiligheidspanel geraadpleegd.

Het Integraal Veiligheidsplan Apeldoorn is samen met politie en openbaar ministerie (OM) opgesteld en wordt vastgesteld in de lokale driehoek. Daarnaast zijn de volgende partners betrokken bij de opstelling van het IVA: Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, Veiligheidshuis Noord- en Oost-Gelderland, het Samenwerkingsverband van de Apeldoornse Woningcorporaties, het Centrum Jeugd en Gezin, het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) en Stimenz.

Er zijn door de gemeenteraad een vijftal veiligheidsthema's vastgesteld voor de periode 2015-2018. Voor elk van de vijf veiligheidsthema's is een expertgroep opgericht met de verschillende interne en externe professionals die in de praktijk met dit thema bezig zijn. Per thema is antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Wat moet er opgelost / bereikt worden? (probleem / ambitie)
- Wat streven we na, welk resultaat moet het opleveren? (doel)
- De goede zoekruimte: waar moet de oplossing aan voldoen? (criteria)
- Wat is de oplossing?

Dit is de managementtrechter van de Filip Vandendriessche Academy.

Het gaat in het IVA 2015-2018 met name om de vraag: waarom of waartoe. Cijfers worden gebruikt voor het aantonen van een probleem. De cijfers zijn daarbij niet heilig maar een indicatie. De achterliggende oorzaak van de problematiek is net zo, of misschien wel interessanter, dan het cijfer zelf.

Bij het formuleren van de doelen is voor een andere invalshoek gekozen dan de afgelopen vier jaar. Cijferdoelen in het IVA 2015-2018 worden zo mogelijk vermeden. Zo is een stijging van jeugdoverlast niet per definitie negatief als de inwoners worden opgeroepen om overlast te melden. En een toename van het aantal meldingen van huiselijk geweld kan ook betekenen dat meer gevallen in beeld komen. Er wordt gestreefd naar kwalitatief duidelijk omschreven doelen. Uiteindelijk kan dit zich vertalen in cijfers, maar de cijfers zijn het gevolg van het omschreven doel.

1.4 Werkwijze IVA 2015-2018

Er zijn door de gemeenteraad een vijftal veiligheidsthema's vastgesteld voor de periode 2015-2018. Ten aanzien van deze thema's wordt intensiever de samenwerking gezocht, vaker informatie uitgewisseld en slimmer innovaties ingezet om de problematiek aan te pakken. Om de extra gemeenschappelijke inspanningen te doen, zijn de thema's sturend bij de inzet van personeel en verdeling van budgetten. Daarnaast geven politie (recherche) en openbaar ministerie in het opsporingsproces voorrang aan incidenten die vallen binnen de aangewezen thema's. Per thema blijven de betrokken interne en externe partijen actief in een expertgroep die minimaal twee per jaar bij elkaar komt om de voortgang op de doelen en de acties te volgen en indien nodig bij te (laten) sturen.

De keuze voor deze thema's wil niet zeggen dat er op de niet gekozen thema's geen inspanningen meer worden gepleegd. Er is een veelheid aan reguliere taken, waar de organisaties mee doorgaan en garant staan voor een bepaald basisoniveau.

Tevens heeft de gemeenteraad op 3 juli 2014 de keuze gemaakt dat niet alleen de gekozen veiligheidsthema's worden gemonitord maar ook de algemene veiligheidssituatie in Apeldoorn (scenario 'basis plus'). Op deze manier kunnen de andere thema's ook de revue passeren en kunnen indien nodig de prioriteiten wisselen. Over de geprioriteerde thema's wordt standaard gerapporteerd in de veiligheidsbrief aan de gemeenteraad. Deze brief wordt namens het College van Burgemeester en Wethouders twee keer per jaar aan de gemeenteraad aangeboden. De overige thema's kunnen in de veiligheidsbrief ook aan de orde komen op het moment dat er nieuws over een bepaald thema is.

Als uit de monitoring van de veiligheidssituatie in Apeldoorn blijkt dat een ander thema dan de geprioriteerde thema's meer aandacht nodig heeft dan zal dit ter bespreking worden gebracht in de gemeenteraad. Indien nodig kunnen dan de prioriteiten wisselen.

1.5 Uitvoeringsplan IVA

Het college van Burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen en vaststellen van een uitvoeringsplan IVA waarin beschreven staat wat de gemeente en haar partners precies gaan doen om de ambities en de doelen uit het Integraal Veiligheidsplan 2015 – 2018 te bereiken (oplossing). Het uitvoeringsplan is dus een nadere uitwerking of concretisering van het IVA.

Er wordt meer nadruk gelegd op de aanpak en het benoemen van verantwoordelijkheden. Het geeft onder andere antwoord op de vraag wie actiehouders zijn op de beschreven acties.

Voor het begin van elk kalenderjaar wordt met de interne en externe partijen nagedacht over de activiteiten die nodig zijn om de ambities te verwezenlijken. Het uitvoeringsplan is kaderstellend voor de jaarplannen van de partners.

1.6 Structuur van het IVA 2015-2018

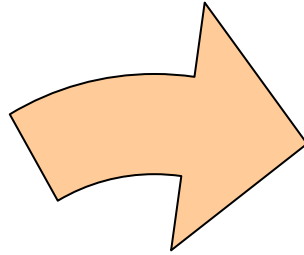
Hoofdstuk twee staat stil bij de veiligheid in Apeldoorn. Zowel het feitelijke niveau van criminaliteit en overlast (objectieve veiligheid) als de manier waarop de mensen in Apeldoorn de veiligheid ervaren (subjectieve veiligheid). Hoofdstuk drie gaat in op de strategische visie en uitgangspunten. Dit hoofdstuk geeft antwoord op vragen zoals *“Wat zijn de strategische doelen voor Apeldoorn?”* en *“Wat zijn de strategische uitgangspunten waar we ons aan willen en moeten houden in het werken aan de veiligheid in Apeldoorn”*. Hoofdstuk vier gaat in op de context en de verschillende niveaus waar er kaders worden gesteld aan het werken aan de veiligheid: landelijk, regionaal en lokaal. Hoofdstuk vijf gaat in op door de gemeenteraad vastgestelde veiligheidsthema's voor de jaren 2015 tot en met 2018. In dit hoofdstuk volgt per thema een korte toelichting op het thema, het probleem bij dit thema in Apeldoorn, wat de consequenties zijn als er niet gehandeld wordt, het resultaat dat we proberen te bereiken op dit thema (het doel) en de manier waarop we dit doel gaan monitoren (indicatoren).

Cyclus Integraal Veiligheidsplan Apeldoorn 2015 – 2018

December

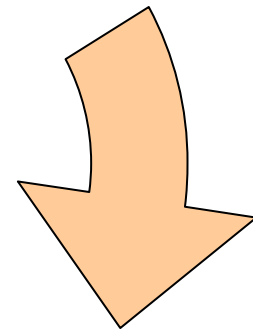
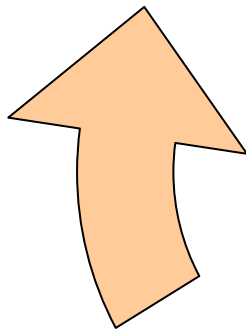
De veiligheidsbrief wordt besproken in de PMA

Vaststelling van het uitvoeringsplan IVA en de jaarplannen in het driehoeksoverleg en het college.

Februari

Het uitvoeringsplan IVA en de jaarplannen worden ter kennis gebracht aan de gemeenteraad

Juni

De veiligheidsbrief wordt besproken in de PMA.

2. Apeldoorn als veilige gemeente

Veiligheid wordt gemeten aan hand van twee componenten:

- objectieve veiligheid (het feitelijke niveau van overlast en criminaliteit)
- subjectieve veiligheid (de veiligheidsgevoelens van personen).

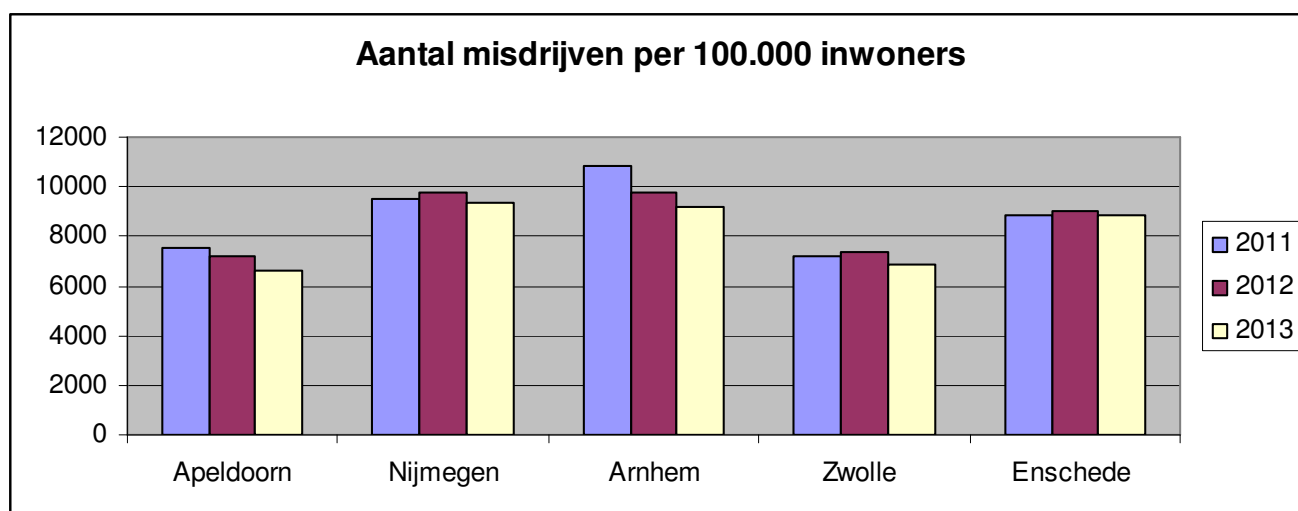
Daarnaast is er nog verborgen overlast of criminaliteit. Het gaat hier vooral om overlast of criminaliteit dat niet zichtbaar of meetbaar is. Dit komt bijvoorbeeld doordat slachtoffers bang zijn of dat ze het niet de moeite waard vinden om dit te melden of om aangifte van te doen. Doordat deze vorm van overlast of criminaliteit niet zichtbaar is, moet men metingen van veiligheid ook altijd voorzichtig interpreteren.

Objectieve veiligheid

Uit de Veiligheidsmonitor 2013³ blijkt dat er in Apeldoorn minder slachtoffers van gewelds-, vermogens- of vandalismedelicten zijn dan in andere gemeenten met 70.000 inwoners of meer. Zie hieronder een tabel met de percentages slachtoffers. Hieruit valt af te leiden dat Apeldoorn significant lagere percentages slachtoffers heeft dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

	Apeldoorn	70.000+
Slachtoffers van één of meer geweldsdelicten	2,80%	2,90%
Slachtoffers van één of meer vermogensdelicten	11,70%	17,10%
Slachtoffers van één of meer vandalismedelicten	5,90%	8,50%
Totaal slachtoffers van één of meer delicten	16,40%	23,80%

De ontwikkeling in misdrijven in Apeldoorn in vergelijking met andere grote steden in de regio Oost-Nederland ziet er als volgt uit:

³ De Veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerende grootschalige bevolkingsenquête, waarin zaken als leefbaarheid en overlast in de woonbuurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit, het oordeel van de burger over het optreden van de politie en preventiegedrag worden onderzocht. De inhoudelijke reikwijdte van de VM omvat het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid.

Subjectieve veiligheid

Gemiddeld geven de bewoners van Apeldoorn in zowel 2012 als in 2013 een 7,3 voor de veiligheid in hun buurt⁴.

Uit de Veiligheidsmonitor 2013⁵ blijkt dat bewoners van Apeldoorn op veel thema's minder overlast ervaren dan bewoners in andere gemeenten met meer dan 70.000 inwoners. Zie hieronder een tabel met de percentages bewoners die veel overlast ervaren. Hieruit valt af te leiden dat Apeldoorn een lager percentage bewoners heeft dat veel overlast ervaart dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

	percentage dat veel overlast ervaart	percentage dat veel overlast ervaart
	Apeldoorn	70.000+ gemeenten
fysieke verloedering	19,80%	28,60%
sociale overlast	9,80%	13,70%
verkeersoverlast	33,20%	34,90%
totaal ervaren overlast	42,70%	51%

Ook het percentage bewoners dat wel eens onveiligheidsgevoelens ervaart in Apeldoorn is lager dan in de gemiddelde 70.000+ gemeente. Hieronder staat een tabel met de percentages die uit de Veiligheidsmonitor 2013 zijn gekomen.

	Apeldoorn	70.000+
	% wel eens	
onveiligheidsgevoelens in de buurt	20,90%	24,10%
onveiligheidsgevoelens in het algemeen	39,10%	41,70%

Uit deze resultaten kan worden afgeleid dat de gemeente Apeldoorn, zowel objectief als subjectief gezien, een veilige gemeente is. Problemen door overlast en onveiligheid komen hier minder voor dan in vergelijkbare grote gemeenten. Apeldoorn staat landelijk in de top-10 van de veiligste grote gemeenten⁶.

⁴ Veiligheidspanel Apeldoorn 2012 en 2013.

⁵ De Veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerende grootschalige bevolkingsenquête, waarin zaken als leefbaarheid en overlast in de woonbuurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit, het oordeel van de burger over het optreden van de politie en preventiegedrag worden onderzocht. De inhoudelijke reikwijdte van de VM omvat het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid.

⁶ Atlas 2012 voor gemeenten.

3. Strategische visie en uitgangspunten

Apeldoorn is de gemeente waar inwoners met plezier wonen, werken, winkelen, recreëren en naar school gaan. Er zijn drie strategische doelen voor Apeldoorn geformuleerd door het college, als leidraad voor verdere ontwikkeling. Alles wat we doen moet bijdragen aan deze doelen:

- 1) Apeldoorn versterken als comfortabele (gezins)gemeente.
- 2) De positie van Apeldoorn versterken als toeristisch toplandschap.
- 3) Het stimuleren van innovatie en duurzaamheid in onze veelzijdige economie.

Verschillende studies hebben aangetoond dat veiligheid erg belangrijk is voor het woon- en vestigingsklimaat.

Apeldoorn is op dit moment een veilige gemeente en wil dit in de toekomst blijven. Dit betekent:

- 1) het rapportcijfer veiligheid woonbuurt is een zeven of hoger;
- 2) het aantal misdrijven in de gemeente blijft ten hoogste gelijk of neemt af.

Veiligheid is een onderwerp dat vele eigenaren kent. Dit betekent dat de gemeente Apeldoorn samen met haar partners werkt aan de veiligheid in Apeldoorn.

De strategische uitgangspunten zijn:

- *Gedeelde verantwoordelijkheid.*
De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt niet alleen bij de gemeente, politie en justitie. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de samenleving als geheel (burgers, maatschappelijke organisaties, scholen en ondernemers).
- *Blik naar buiten en burgerparticipatie.*
We richten onze blik naar buiten en willen daarbij zoveel mogelijk andere partijen ruimte bieden. Burgers worden veel meer betrokken bij veiligheid. Burgers worden waar mogelijk ondersteund door gemeenten, politie en justitie als zij initiatieven hebben op het gebied van burgerparticipatie.
- *Probleemgericht samenwerken.*
Kiezen voor een krachtige probleemgerichte aanpak op de gekozen prioriteiten. Niet de taken van de afzonderlijke partijen, maar het veiligheidsprobleem wordt centraal gesteld.
- *Wijkgericht werken.*
We willen dicht bij onze inwoners en bedrijven staan door wijkgericht te werken. Bij de aanpak van de verschillende veiligheidsthema's wordt in de wijk maatwerk geleverd. Niet elke wijk heeft bijvoorbeeld jeugdoverlast. En een jeugdoverlastprobleem kan in de ene wijk een andere vorm aannemen dan in een andere wijk.

4. Context en veiligheidsthema's 2015-2018

Bij het gezamenlijk verzorgen van veiligheid is het belangrijk dat er heldere kaders worden gesteld. Er zal altijd meer vraag zijn dan aanbod. Dit vraagt om kaders met heldere keuzes en prioriteiten. Kaders worden op drie niveaus gesteld: landelijk, regionaal en lokaal.

4.1 Landelijke veiligheidsagenda 2015-2018

Op 16 september 2014 heeft de minister van Veiligheid en Justitie de landelijke veiligheidsagenda 2015-2018 naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze agenda is tot stand gekomen met het lokale bestuur, het Openbaar Ministerie en de politie. De minister stelt de landelijke doelstellingen vast na consultatie van ondermeer de regioburgemeesters.

De landelijke veiligheidsagenda kent zes thema's.

- 1) Versterken van de aanpak van ondermijnende criminaliteit
- 2) Bestrijden van cybercrime
- 3) Versterken van de aanpak van horizontale fraude
- 4) Bestrijden van kinderporno
- 5) Terugdringen high impact crimes (woninginbraken, overvallen, straatroven)
- 6) Afpakken

4.2 Veiligheidsstrategie 2015-2018 Oost-Nederland

De Veiligheidsstrategie Oost-Nederland 2015-2018 is opgesteld door de gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie in Oost-Nederland. De regionale doelstellingen zijn opgebouwd uit de prioriteiten van de gemeenten, zoals vastgelegd in de integrale veiligheidsplannen. In deze bestuurlijke nota wordt gezamenlijk richting gegeven aan de aanpak van sociale veiligheid in Oost-Nederland (81 gemeenten). Er zijn drie eenheidsthema's benoemd:

- De aanpak van ernstige overlast door personen in de woonomgeving
- High Impact Crimes (focus: aanpak van woninginbraken)
- Maatschappelijke ondermijning (focus hennepsteelt en afpakken)

4.3 Lokale veiligheidsthema's 2015-2018

De gemeenteraad heeft aan de hand van een veiligheidsanalyse van Apeldoorn op 3 juli 2014 een vijftal veiligheidsthema's geprioriteerd voor de periode 2015-2018:

- Sociale kwaliteit: overlast in de woonomgeving
- Objectieve veiligheid: huiselijk geweld, woninginbraken, (woning)overvallen en straatroof
- Jeugdcriminaliteit, jeugdprostitutie en loverboys
 - a. preventieve aanpak (aandacht voor sociale media/cyberpesten/groepsdruk, weerbaarheid van jongeren)
 - b. repressieve aanpak
- Georganiseerde criminaliteit, met name aanpak hennepsteelt, mensenhandel en OMG⁷
- Veilig toerisme

4.4 Totaal overzicht landelijk-regionale-lokale prioriteiten

Vier van de vijf lokale veiligheidsthema's komen op regionaal en landelijk niveau terug. Alleen het thema veilig toerisme komt niet terug op het regionale of landelijke niveau. In de bijlage staan de verschillende prioriteiten in een duidelijk overzicht weergegeven.

De zeggenschap over de lokale inzet van politie blijft berusten bij het bevoegde gezag, dus bij de burgemeester en de officier van justitie. Deze twee partijen maken in de lokale 'driehoek'⁸ afspraken met de politie. Daar wordt bepaald welke inzet aan de vastgelegde prioriteiten wordt gegeven. Het is aan de lokale driehoek om de keuzes te maken die ervoor zorgen dat de politie daar is waar zij nodig is.

⁷ outlaw motorcycle gangs

⁸ In artikel 13 van de Politiewet staat het volgende opgenomen: *"De burgemeester en de officier van justitie overleggen regelmatig tezamen met het hoofd van het territoriale onderdeel van de regionale eenheid binnen welker grondgebied de gemeente geheel of ten dele valt, en zo nodig met de politiefchef van een regionale eenheid, over de taakuitvoering van de politie en over het beleid ten aanzien van de taakuitvoering (driehoeksoverleg)."*

5. Veiligheidsthema's IVA 2015-2018

De vijf veiligheidsthema's voor de periode 2015-2018 zijn:

1. Sociale kwaliteit: overlast in de woonomgeving
2. Objectieve veiligheid, met name huiselijk geweld, woninginbraken, (woning)overvallen en straatroof
3. Jeugdcriminaliteit, jeugdprostitutie en loverboys
 - a. preventieve aanpak
 - b. repressieve aanpak
4. Georganiseerde criminaliteit, met name aanpak hennepsteelt, mensenhandel en OMG (outlaw motorcycle gangs)
5. Veilig toerisme

In dit hoofdstuk volgt per thema een korte toelichting op het thema, het probleem bij dit thema in Apeldoorn, wat de consequenties zijn als we niet handelen, het resultaat dat we proberen te bereiken op dit thema (het doel) en de manier waarop we dit doel gaan monitoren/meten (indicatoren). De acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA.

5.1 Sociale kwaliteit: overlast in de woonomgeving

De sociale kwaliteit van een buurt, wijk, kern heeft betrekking op de 'intermenselijke relaties' in een buurt: tussen bewoners en eventueel andere aanwezige personen. De sociale kwaliteit kan onder druk komen te staan door verschijnselen als woonoverlast, burengerucht, overlast gerelateerd aan overspannen personen, drank- en drugsoverlast en overlast van zwervers en verslaafden.

Wat is het probleem in Apeldoorn?

- In Apeldoorn zien we het aantal incidenten op dit thema stijgen.
- Er wordt in de wijken meer en ingewikkeldere psychische problematiek waargenomen. Dit zorgt voor meer overlast in de wijk. De crisisdienst heeft in aanzet voldoende capaciteit. Maar dat betekent niet dat alle problemen kunnen worden opgepakt. Ook nu wonen de meeste mensen met een GGZ-achtergrond, verslavingsachtergrond of anderszins gewoon in de wijk. De opvattingen over, en daarmee de capaciteit voor, korte crisisopname is sterk veranderd: veel vaker wordt getracht een probleem op locatie op te lossen. In de nabije toekomst zal steeds vaker ambulante zorg in de plaats treden van 24/7 zorg. Locaties in de wijk voor Beschermd wonen (24/7) zullen verkleuren naar ambulante zorg en ondersteuning. Dit alles kan voor meer overlast zorgen in de woonomgeving.
- De tolerantie naar elkaar lijkt minder geworden. Burgers zijn sneller geneigd om overlast in hun woonomgeving te melden. Het lijkt dat mensen minder geneigd zijn om de problemen die ze ervaren zelf op te pakken of bespreekbaar te maken in hun woonomgeving.
- De recessie speelt daarnaast nog een rol. Financiële problemen versterken de problemen van de groep mensen die toch al kwetsbaar is. Er zitten meer mensen in financiële problemen en dit kan relationele en sociale spanning opleveren.
- Daarnaast worden de onaantastbaren als een probleem ervaren in Apeldoorn. Onaantastbaren zijn mensen die criminele activiteiten ondernemen die lastig zijn te vervolgen en vaak alleen of groepsgewijs, met intimidatie, overlast en geweld angst en machteloosheid in de hand werken bij de sociale (woon)omgeving.

Wat gebeurt er als we niets doen?

- Meer ontsporen van mensen.
- De leefomgeving wordt meer aangetast. Mensen worden bang en de onveiligheidsgevoelens nemen toe.
- Het vertrouwen in de overheid wordt minder en de bereidheid tot participatie komt onder druk te staan.

- De woonoverlast zal toenemen.
- Werknemers met een publieke taak kunnen vaker te maken krijgen met agressie en geweld tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden.

Wat is het doel?

Door de bovenstaande problematiek en de decentralisaties (het Rijk hevelt kerntaken op het gebied van jeugd, zorg en participatie over naar gemeenten) is het onzeker hoe de sociale kwaliteit zich de komende jaren gaat ontwikkelen in de wijken. De verwachting is dat zonder gerichte inzet van de verschillende partijen de sociale kwaliteit van de woonomgeving minder wordt. Ons doel is om dit te voorkomen en de sociale kwaliteit in de wijken op het huidige niveau te houden.

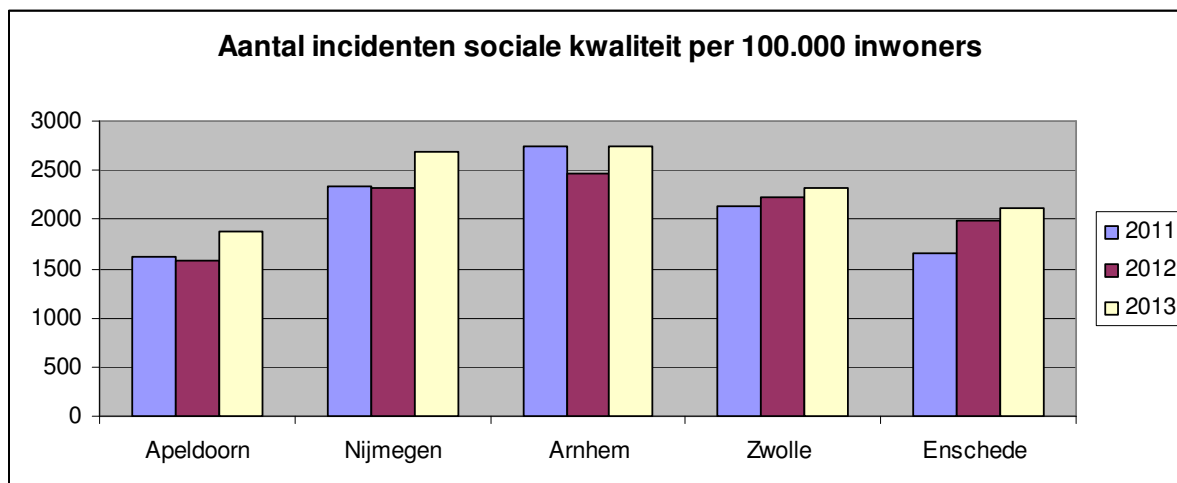
Het voorkomen en bestrijden van overlast in de woonomgeving zodanig dat niet meer dan 10% van de bevolking overlast ervaart op een of meer van de vijf vormen van overlast.

Indicatoren:

Veiligheidsmonitor 2013

	percentage dat veel overlast ervaart		
	Apeldoorn	G32	70.000 +
Sociale overlast⁹	9,80%	12,30%	13,70%

De incidenten op het thema sociale kwaliteit¹⁰

Wat is de oplossing?

De acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA.

⁹ Sociale overlast omvat de volgende vijf vormen van overlast: 'dronken mensen op straat', 'drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshops', 'mensen die op straat worden lastiggevallen', overlast door buurtbewoners' en 'rondhangende jongeren'.

¹⁰ Woonoverlast/burengerucht/relatieproblemen, overlast verward persoon, overlast zwervers, drugsoverlast en overige overlast sociaal

5.2 Objectieve veiligheid

Bij dit thema gaat het om diverse "High Impact Crime" feiten (HIC-feiten). Dit zijn feiten die veel impact hebben op de slachtoffers.

Huiselijk geweld¹¹

Wat is het probleem in Apeldoorn?

- Dit thema is als lokaal veiligheidsthema opgenomen omdat de impact op het slachtoffer en de omgeving van het slachtoffer (vrienden, gezin, locatie) groot is. Deze delicten worden gepleegd in de eigen vertrouwde woonomgeving.
- Vroegsignalering kan huiselijk geweld doorbreken. Dan hoeft het niet eens tot een formele melding of zelfs strafrechtelijk ingrijpen te komen en kan het geweld via zorg worden opgelost. Dit is echter lastig. Handelingsverlegenheid, tijdgebrek en gebrek aan kennis van het fenomeen en de oplossingen spelen een rol.
- Als gevolg van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) moet elke gemeente per 1-1-2015 een bovenlokaal advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) hebben. Apeldoorn stuurt als centrumgemeente vrouwenopvang de oprichting van Veilig Thuis Noord- en Oost-Gelderland aan. In deze organisatie komen het huidige steunpunt huiselijk geweld, het advies- en meldpunt kindermishandeling en het meldpunt Loverboys en Jeugdprostitutie samen. Veilig Thuis is in termen van de WMO een algemene voorziening en krijgt een uitgebreide adviesrol naar burgers en professionals.
- In de opvang (vrouwen en mannen) stuurt de gemeente, samen met centrumgemeenten Arnhem, Ede en Nijmegen, verder op capaciteitsvermindering. Bij deze omslag wordt eerst naar ambulante hulpmogelijkheden gekeken en opvang gereserveerd voor inwoners van wie de veiligheid in het geding is. De omslag hangt samen met de ontwikkeling van onder andere sociale wijkteams en het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Wat gebeurt er als we niets doen?

Bij geen aandacht aan dit thema zullen deze vormen van criminaliteit naar verwachting gaan toenemen in Apeldoorn.

Wat is het doel?

Borgen van de bekendheid in Apeldoorn met het advies- en meldpunt Veilig Thuis (0800-2000), zodanig dat zowel professionals als burgers weten wat te doen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling.

Indicatoren:

- 90% van de professionals weet wat te doen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling ¹².
- 70% van de burgers van Apeldoorn (18 jaar en ouder) weet wat te doen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling ¹³.

Wat is de oplossing?

De acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA.

¹¹ Huiselijk geweld is geweld door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer. Het woord 'huiselijk' zegt niets over de plaats van het geweld, maar over de relatie tussen pleger en slachtoffer. Het gaat om slachtoffers van 0 tot 100 jaar. Huiselijk geweld kan dus zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden en in verschillende vormen. Geweld in huiselijke kring bestaat niet alleen uit lichamelijk geweld, maar kan ook bestaan uit psychisch of seksueel geweld en verwaarlozing.

¹² Deze indicator wordt momenteel nog niet gemeten. We vermoeden dat het percentage bekendheid met het fenomeen huiselijk geweld en kindermishandeling en de relatie met Veilig Thuis onder de professionals nu rond de 90% ligt. We willen de huidige bekendheid van Veilig Thuis minimaal behouden. Vanaf 2015 wordt deze indicator gemeten.

¹³ Deze indicator wordt momenteel nog niet gemeten. We vermoeden dat het percentage van de burgers (18 jaar en ouder) dat bekend is met het fenomeen huiselijk geweld en kindermishandeling en de relatie met Veilig Thuis rond de 70% ligt. We willen de huidige bekendheid minimaal behouden. In 2015 wordt deze indicator in de Burgerpeiling meegenomen.

Woninginbraken, overvallen¹⁴ en straatroof¹⁵.

De HIC-feiten zijn al jaren een prioriteit in Apeldoorn. Hier wordt al veel op ingezet. Apeldoorn is op dit thema één van de veiligste grote steden in Oost-Nederland.

Wat is het probleem in Apeldoorn?

Dit thema is als lokaal veiligheidsthema opgenomen omdat de impact op het slachtoffer en de omgeving van het slachtoffer (vrienden, gezin, buurt, locatie) groot is. Deze delicten worden gepleegd in de eigen vertrouwde woon- of werkomgeving. Deze vormen van criminaliteit tast het veiligheidsgevoel aan.

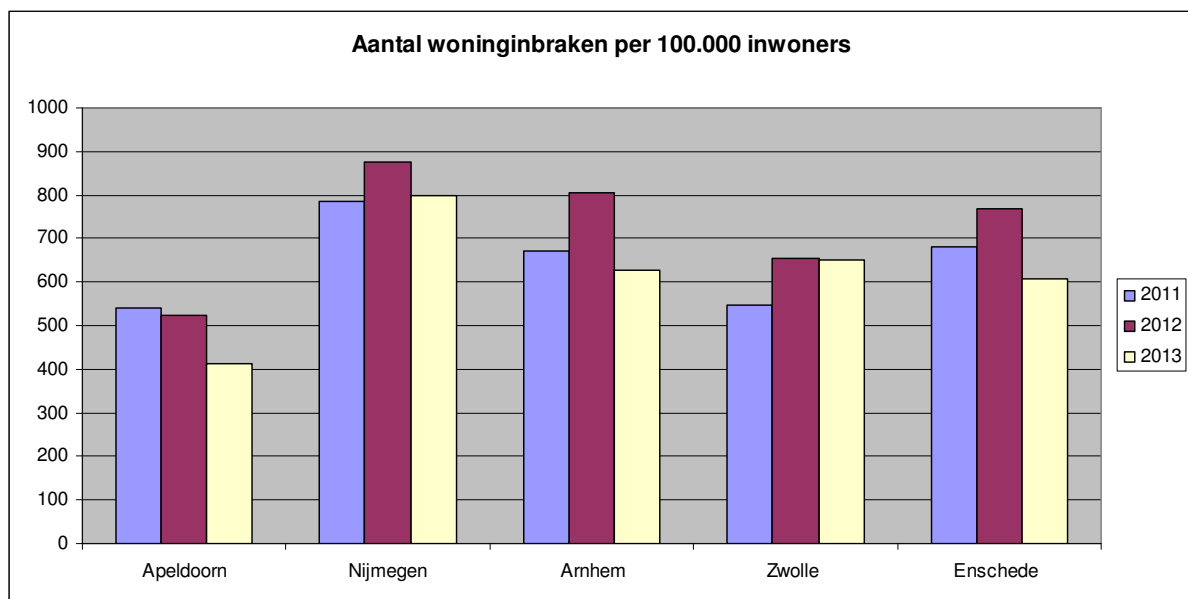
Wat gebeurt er als we niets doen?

Bij geen aandacht aan dit thema zullen deze vormen van criminaliteit naar verwachting gaan toenemen in Apeldoorn.

Wat is het doel?

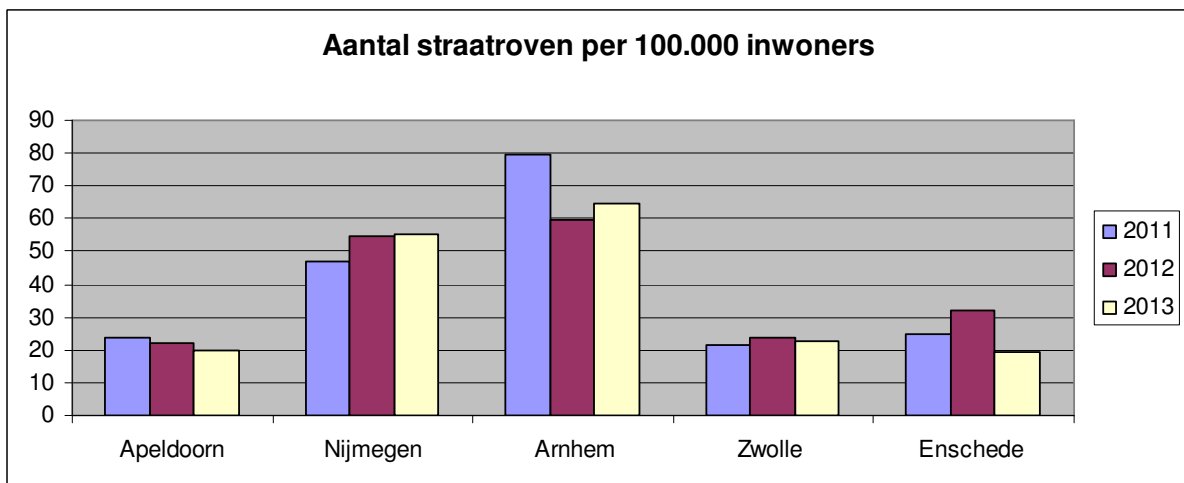
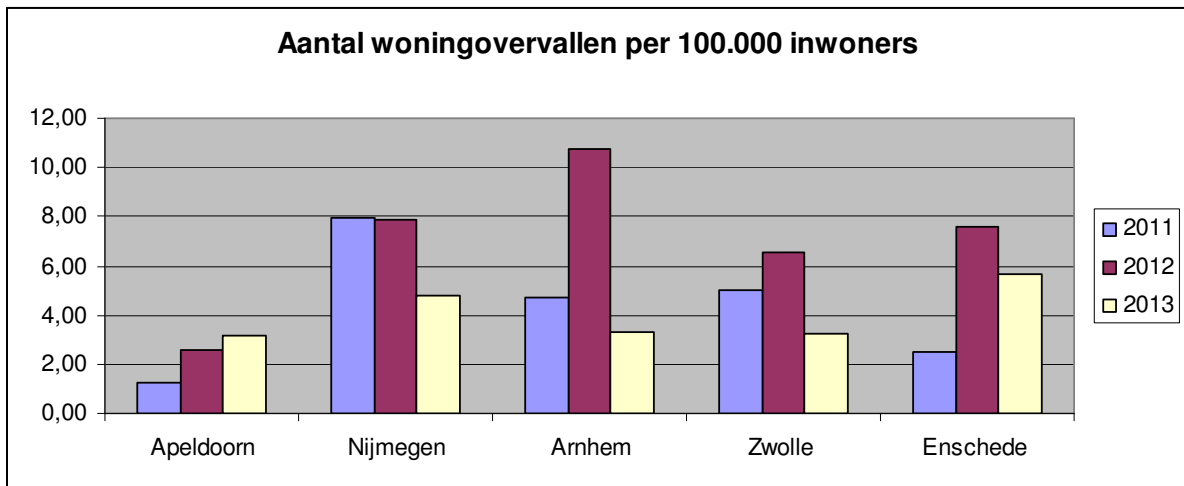
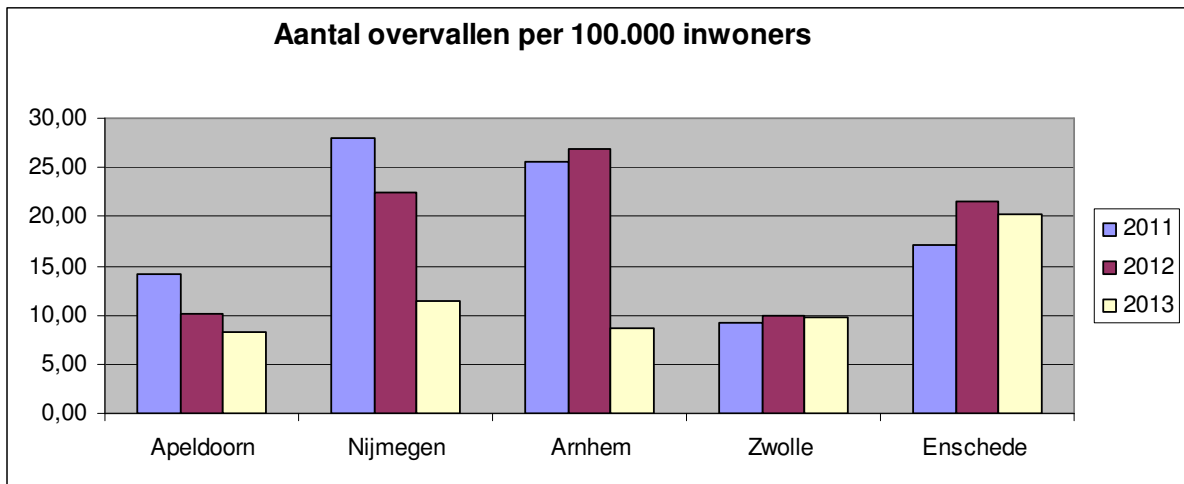
Het onder controle houden van de 'High Impact Crime'-feiten (HIC-feiten) in Apeldoorn zodanig dat Apeldoorn in de top drie van de veiligste grote steden blijft in Oost-Nederland op het gebied van HIC.

Indicatoren:

¹⁴ Er bestaat geen juridische term voor 'overval'. De politie hanteert de volgende definitie: met geweld of onder bedreiging van geweld, wegnemen of afpersen van enig goed, gepleegd tegen personen die zich in een afgeschermd ruimte bevinden of op een gepland/georganiseerd waardetransport of poging daartoe.

¹⁵ De definitie van straatroof is: met geweld (of bedreiging van geweld) wegnemen van goederen, waarbij de personen zich niet in een afgeschermd ruimte bevinden. Iedere diefstal met geweld, die niet valt onder de noemer overval, is een straatroof. Een voorbeeld van een straatroof is het wegrukken van een mobiele telefoon, of het onder bedreiging wegnemen van een portemonnee.

Wat is de oplossing?

De acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA.

5.3 Jeugdcriminaliteit, loverboys en jeugdprostitutie

Jeugdcriminaliteit

Jeugdcriminaliteit is een verzamelnaam voor strafbaar gedrag van jeugdigen. Het gaat hier om de jeugd tot en met 23 jaar. Een belangrijk deel van de jeugdcriminaliteit bestaat uit grensoverschrijdend gedrag dat samenhangt met het verkennen van grenzen en het nemen van risico's passend bij de puberteit. Jeugdcriminaliteit kan echter ook bestaan uit zeer ernstige geweldsdelicten of veelvuldige recidive waarbij sprake is van de ontwikkeling van een voortdurende criminele levensstijl.

Wat is het probleem in Apeldoorn?

- Jongeren plegen steeds zwaardere en grovere delicten. Ook het aantal jonge verdachten dat bij het Openbaar Ministerie wordt aangemeld voor vervolging zien we stijgen. Het zwaartepunt hierbij ligt bij geweld en (winkel)diefstal.
- De signalen dat jongeren gaan ontsporen zijn er maar worden niet altijd gezamenlijk op tijd opgepakt. De minderjarige onder de 12 jaar kan dan wel niet strafrechtelijk worden vervolgd. Het plegen van misdrijven op zeer jonge leeftijd kan een belangrijke voorspeller zijn voor later crimineel gedrag.

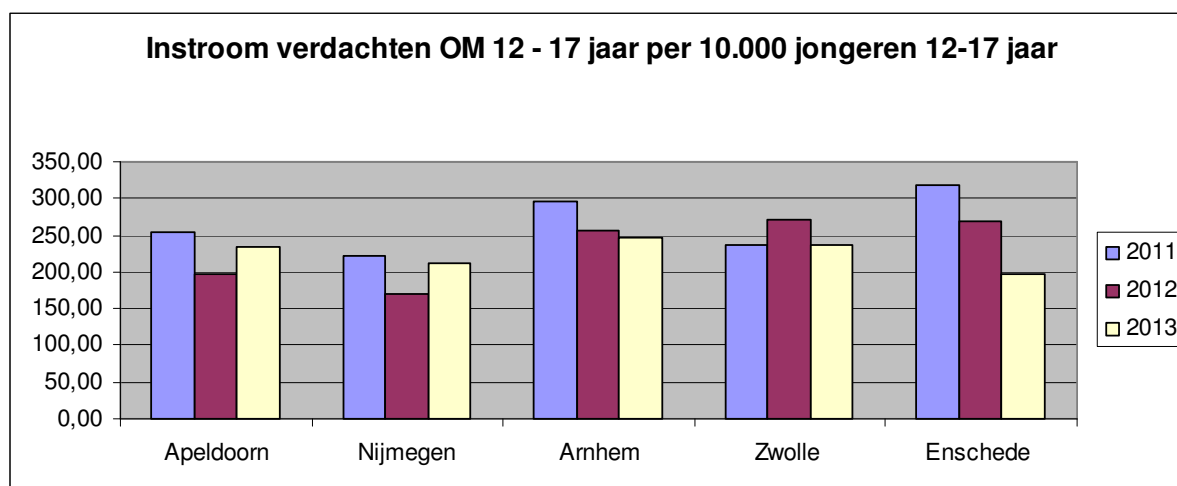
Wat gebeurt er als we niets doen?

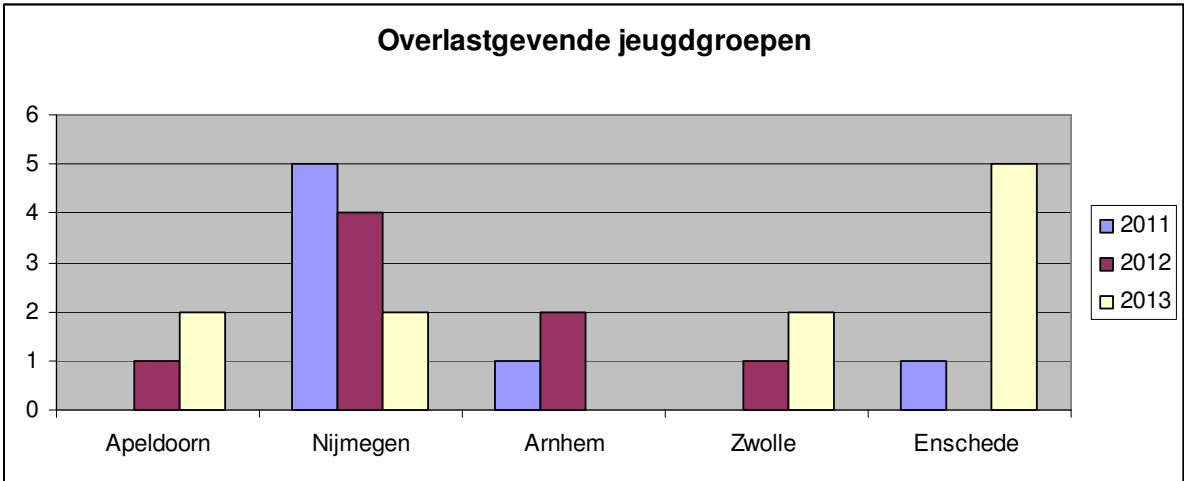
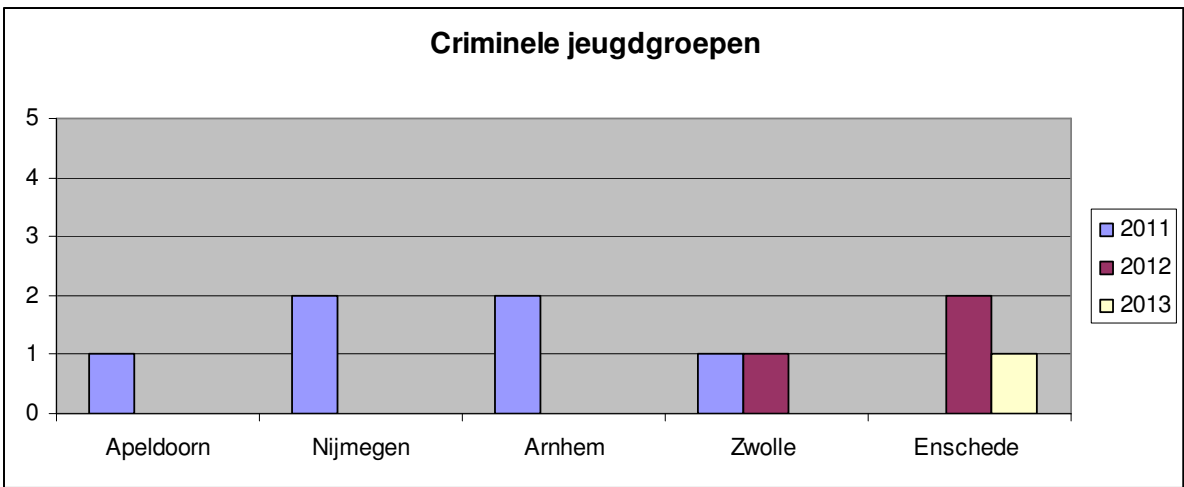
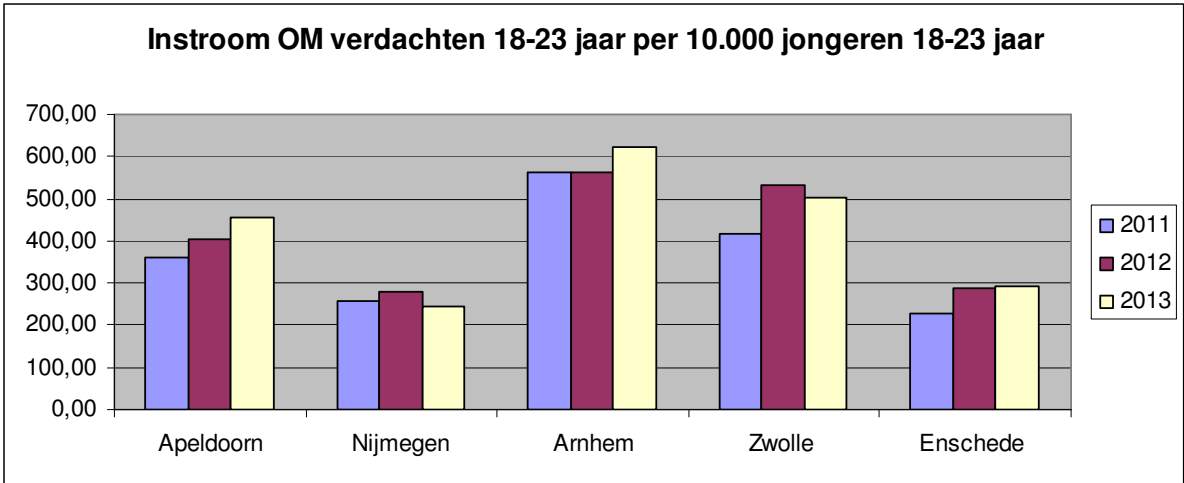
- De kans wordt groter dat de delicten erger worden en er meer criminele individuen en wellicht meer overlastgevende en criminele jeugdgroepen komen in Apeldoorn. Hierdoor wordt de jeugdcriminaliteit georganiseerder en zal deze zich mogelijk verbinden met de georganiseerde volwassen criminaliteit.
- De subjectieve veiligheid in Apeldoorn daalt en de sociale overlast stijgt.

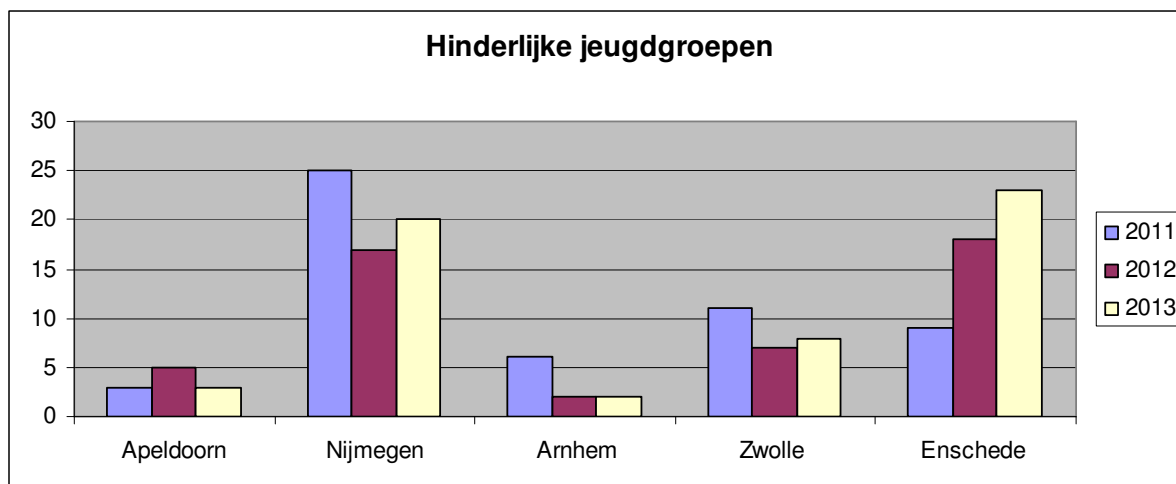
Wat is het doel?

Een preventieve en repressieve inzet op de Apeldoornse jeugd in samenwerking met hun ouders/verzorgers, zodanig dat het strafbare gedrag van de jeugd vermindert en het aantal (criminele, overlastgevende en hinderlijke) jeugdgroepen kleiner is dan 7.

Indicatoren:

Wat is de oplossing?

De preventieve en repressieve acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA.

Loverboys en jeugdprostitutie

Het gaat hier om jeugd tot en met 23 jaar. Een loverboy/-girl is een benaming voor een pooier die meisjes via verleidingstactieken inpalmt om hen op den duur in de prostitutie of in (andere) illegale activiteiten uit te buiten. Jeugdprostitutie is het (gedwongen) verrichten van seksuele handelingen door minderjarigen met of voor een ander voor geld, goederen of een tegenprestatie.

Wat is het probleem in Apeldoorn?

- Het aantal van bekende gevallen jeugdprostitutie en loverboys stijgt in Apeldoorn (*het is overigens niet met zekerheid te zeggen of het probleem verergert of dat de registratie verbeterd*). Het gaat hier om een ernstig verschijnsel. De slachtoffers van zogenaamde loverboys/-girls wordt langdurig leed aangedaan.
- De loverboys-problematiek neemt in heftigheid toe. Er wordt meer agressie en (dreigen met) geweld geconstateerd. Er zijn situaties waarbij het slachtoffer via brandmerken en tatoeages tot iemands bezit gemaakt wordt. De slachtoffers worden losgemaakt van huis en haard (familie en vrienden).

Wat gebeurt er als we niets doen?

Dan is de kans groot dat er meer slachtoffers van loverboys/-girls vallen in Apeldoorn.

Wat is het doel?

Het (seksueel) weerbaarder maken van de jeugd in Apeldoorn, zodanig dat het aantal jongeren dat bereid is mee te gaan met een loverboy/-girl kleiner is dan 50%.

Indicator:

Resultaten van de 'nep loverboy actie' in Apeldoorn.

Meer dan de helft van de aangesproken jongeren is momenteel bereid om nog dezelfde avond alleen met een nep-loverboy mee te gaan. Opvallend is dat het vertrouwen in de nep-lovergirls erg groot is en minimaal 70/80% meegaat met deze dames.

Wat is het doel?

Het borgen van de bekendheid in Apeldoorn met het fenomeen loverboys en jeugdprostitutie, zodanig dat zowel professionals als burgers weten wat te doen bij vermoedens van loverboys en jeugdprostitutie.

Indicatoren:

- 90% van de professionals weet wat te doen bij (vermoedens van) loverboy-praktijken en jeugdprostitutie¹⁶.
- 70% van de burgers van Apeldoorn (18 jaar en ouder) weet wat te doen bij (vermoedens van) loverboy-praktijken en jeugdprostitutie¹⁷.

Wat is de oplossing?

De acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA.

¹⁶ Deze indicator wordt momenteel nog niet gemeten. We vermoeden dat het percentage bekendheid met loverboy-praktijken en jeugdprostitutie onder de professionals nu rond de 90% ligt. We willen de huidige bekendheid minimaal behouden. Vanaf 2015 wordt deze indicator gemeten.

¹⁷ Deze indicator wordt momenteel nog niet gemeten. We vermoeden dat het percentage van de burgers (18 jaar en ouder) dat bekend is met loverboy-praktijken en jeugdprostitutie rond de 70% ligt. We willen de huidige bekendheid minimaal behouden. In 2015 wordt deze indicator in de Burgerpeiling meegenomen.

5.4 Georganiseerde criminaliteit

Georganiseerde criminaliteit brengt ernstige consequenties met zich mee voor de maatschappij. De maatschappelijke integriteit wordt aangetast, de veiligheid en het veiligheidsgevoel van burgers wordt beïnvloed en de lokale economie wordt verstoord. Het gevaar dreigt dat criminelen zich dieper in de bovenwereld wortelen en zich hier een machtspositie verwerven, waarbij de overheid ongewenst faciliteerder wordt van malafide en criminele praktijken.

Wat is het probleem in Apeldoorn?

- De georganiseerde hennepcultuur. Wat ooit begon als een kleinschalige vorm van crimineel gedrag, is uitgegroeid tot een harde criminele wereld met extreme winsten, geweld en liquidaties. Uit onderzoek blijkt dat de vele (relatief kleine) kwekerijen onderdeel uitmaken van een gespreid risico voor criminele organisaties. Het aantal opgerolde hennepplantages en hennepplanten in Apeldoorn blijft hoog.
- Een onderzoek van de belastingdienst heeft uitgewezen dat er tientallen windhappers (*mensen die van de wind leven*) zijn in Apeldoorn. Deze mensen hebben geen noemenswaardig inkomen maar houden er een luxe levenswijze op na. Dit kan een teken zijn dat deze mensen in de (georganiseerde) criminaliteit actief zijn.
- Er vindt illegale prostitutie plaats in Apeldoorn. Niet in alle gevallen van illegale (thuis-)prostitutie is tevens sprake van mensenhandel. Van mensenhandel is sprake als opzettelijk voordeel wordt getrokken uit de uitbuiting van een ander. De Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen benadrukt dat de thuisprostitutie een risicosector is voor gedwongen prostitutie omdat deze sector minder zichtbaar is en daardoor lastiger te controleren. Prostituees die zonder vergunning werken zijn daardoor kwetsbaarder voor uitbuiting.
- Sinds 2012 voert de overheid een zero-tolerance beleid tegen Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Leden van OMG's vertonen normoverschrijdend en crimineel gedrag. Recent nationaal en internationaal onderzoek toont een verwevenheid aan met de georganiseerde misdaad (waar onder drugs- en wapenhandel). Er is sprake van ondermijning door geweld, afpersing en bedreiging. OMG's zaaien angst door middel van intimidatie- en afpersingspraktijken met als gevolg dat slachtoffers soms geen aangifte durven te doen. Het in beslotenheid opereren van deze clubs bemoeilijkt daarbij adequaat toezicht en adequate handhaving.
Er zit in Apeldoorn een chapter (en clubhuis) van een OMG.

Wat gebeurt er als we niets doen?

- Meer verwevenheid boven- en onderwereld
- Meer intimidatie en afpersing
- Ondermijning van het gezag van het lokaal bestuur.
- Meer crimineel geld in omloop.
- Sluipende maatschappelijke acceptatie van misdaad(geld).

Wat is het doel?

Het integraal en slagvaardig aanpakken van de georganiseerde hennepcultuur, illegale prostitutie, criminele windhappers en de OMG, zodanig dat er minder vermenging plaatsvindt van boven- en onderwereld en dat er minder crimineel geld in omloop is.

Indicator:

Het OM stelt jaarlijks het af te pakken bedrag vast. De bedragen zijn terug te vinden in de jaarlijkse uitvoeringsplannen.

Wat is de oplossing?

De acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA.

5.5. Veilig toerisme

Dit thema heeft betrekking op de onveiligheid die zich kan voordoen in en rond recreatiegebieden zoals strand- en duingebied, natuurgebieden, recreatieplassen en op en rond toeristische verblijfslocaties zoals campings, bungalowparken en jachthavens.

Wat is het probleem in Apeldoorn?

- Er vinden diefstallen plaats in en rondom de recreatieparken¹⁸. Dit is slechte marketing voor het product toerisme.
- Apeldoorn heeft veel recreatieparken waar het goed toeven is. Maar enkele parken richten zich niet/minder op de toeristische markt. Daar speelt vaak onrechtmatige permanente bewoning op de recreatieparken. We zien huisvesting van mensen die niet onder de categorie 'toerist' vallen.
- Evacuatie van mens en dier, die verblijven op de recreatieparken, bij onbeheersbare natuurbranden.
- Er is onbekendheid wie er precies verblijven op de recreatieparken. Dit is een probleem in het geval van calamiteiten.
- Een aantal parken wordt uit bedrijfseconomische redenen niet meer (in overwegende mate) recreatief gebruikt.

Wat gebeurt er als we niets doen?

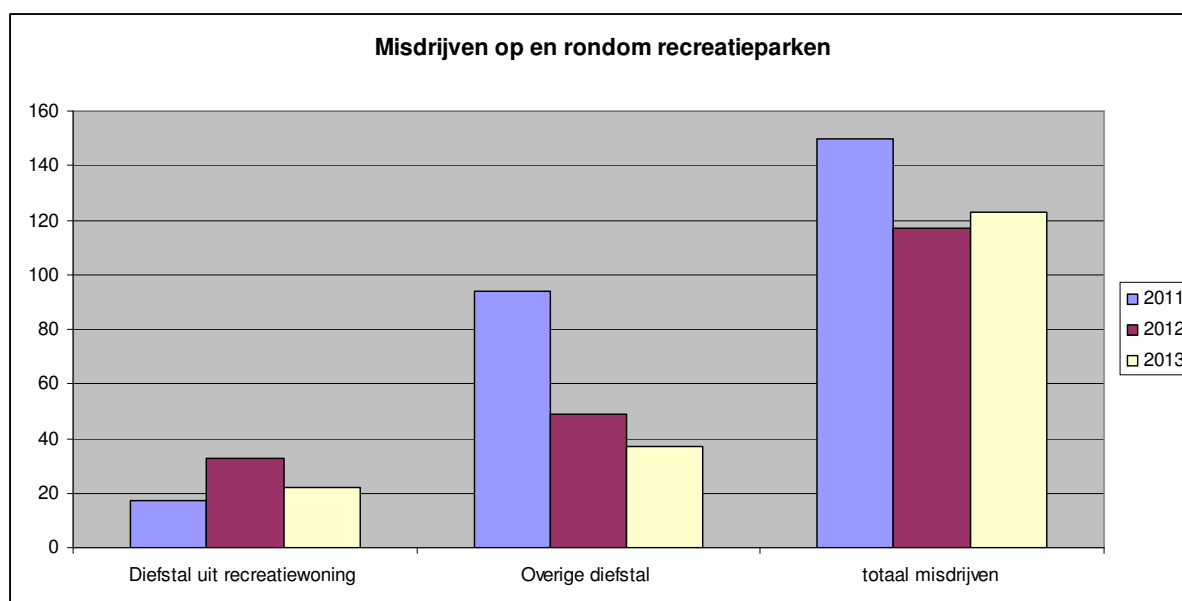
- Minder toerisme naar en in Apeldoorn.
- Apeldoorn haalt het strategische doel om een toeristisch toplandschap te worden niet.
- Meer bewoning van groepen die niet onder de categorie toeristen vallen.
- Meer (georganiseerde) criminaliteit op de parken
- Negatief imago voor Apeldoorn.
- In relatie tot de natuurbranden kunnen er (dodelijke) slachtoffers vallen op het moment dat het mis gaat.

Wat is het doel?

Het verbeteren van de veiligheid op en rondom de recreatieparken, zodanig dat dit een positieve bijdrage levert aan het toeristische toplandschap in Apeldoorn. Daarnaast heeft 90% van alle recreatieterreinen in de gemeente Apeldoorn een ontruimingsplan.

¹⁸ Een recreatiepark is een voorziening voor recreatief nachtverblijf, zoals campings, bungalowparken, en dergelijke). Hier vallen niet de attracties, zoals de Koningin Julianatoren, de Apenheul en dergelijke onder.

Indicatoren:

- Het aantal ontruimingsplannen voor recreatieterreinen:
33% van de recreatieterreinen heeft momenteel een ontruimingsplan¹⁹.

Wat is de oplossing?

De acties die de partners (gaan) uitvoeren om de doelen te bereiken worden beschreven in het uitvoeringsplan IVA. Veilig toerisme wordt onder andere bevorderd door economisch vitale vakantieparken. Daarom wordt afgestemd met projecten uit bijvoorbeeld het programma vitale vakantieparken Noord Veluwe.

¹⁹ Deze ontruimingsplannen zijn niet wettelijk verplicht. Een verplichting is er alleen voor gebouwen waar een brandmeldinstallatie in zit. We willen het percentage recreatieterreinen met een ontruimingsplan zien stijgen. Op deze manier zal een eventuele ontruiming beter verlopen. Bij directe bedreiging door natuurbrand rest slechts één mogelijkheid: vluchten.

Bijlage Totaal overzicht landelijk-regionale-lokale prioriteiten

Landelijke prioriteiten	Regionaal	Lokaal
<i>Brief minister V&J aan de Tweede Kamer dd 16 september 2014; Veiligheidsagenda 2015-2018</i>	<i>Ontwerp-Veiligheidsstrategie Oost Nederland 2015-2018</i>	<i>Raadsbesluit dd 3 juli 2014 prioriteiten Integraal Veiligheidsplan Apeldoorn 2015-2018</i>
Versterken van de aanpak ondermijnende criminaliteit	Maatschappelijke ondermijning, focus hennepsteelt en afpakken	Georganiseerde criminaliteit, mn hennepsteelt, mensenhandel en OMG
Afpakken	High Impact Crimes, focus woninginbraken	Objectieve veiligheid, mn huiselijk geweld, woninginbraken en (woning)overvallen en straatroof.
Versterken van de aanpak horizontale fraude		
Bestrijden kinderporno		Jeugdcriminaliteit, loverboys en jeugdprostitutie (preventief en repressief)
Terugdringen high impact crimes (woninginbraken, overvallen, straatroven)	Aanpak van ernstige overlast door personen in de woonomgeving (incl. overlast jeugdgroepen)	Sociale kwaliteit, aanpakken overlast in de woonomgeving
Bestrijden cybercrime		
		Veilig toerisme